

26
FERRER

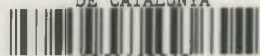
EXPOSICIÓN A LA GABELLA

ENTREVISTA

AMB J. FARRERONS

SISTEMA DE LECTURA PÚBLICA
DE CATALUNYA

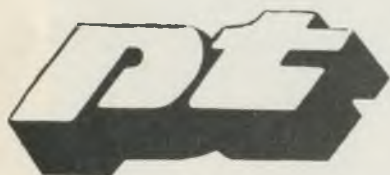
1351163543

ARBÚCIES - ABRIL 82

Camprodon, 15
ARBÚCIES (Girona)

ASSORTIT DE TAPES CALENTES
CAFÈ • BAR • SALA DE T.V. • DISCOTECA

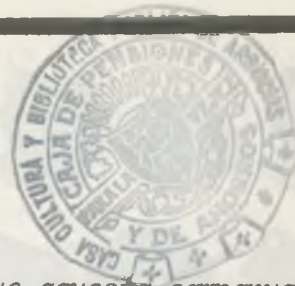

MOBLES

pujadas tort

- TAPISSERIES A MIDA
- MOQUETES
- CORTINES

Anselm Clavé, 70 - Tel. 33.08.91 BLANES

EN FAVOR DE LA NOSTRA LLENGUA

Fa pocs dies, tots els catalans hem celebrat la Festa de Sant Jordi, patró de Catalunya.

La figura de Sant Jordi, entroncada en la història de Catalunya des de fa molts segles, és un dels mites populars més arrelats i significatius de la nostra terra.

Les festes populars han jugat sempre un paper important en l'esperit del nostre poble de refermar la seva identitat nacional.

Concretament, el dia de Sant Jordi l'escollim per a fer públiques les reivindicacions dels drets que ens pertocuen com a nació que som. Enguany, la Generalitat ha triat com a lema: "Dia de la llengua catalana".

Som una nació amb llengua pròpia que està lluitant per recuperar el lloc que li fou arrabassat.

Hem d'ésser conscients que el fet que la llengua catalana hagi estat reconeguda pel govern central, no vol dir que la situació del català sigui normal; una prova n'és la necessitat d'una campanya de normalització

lingüística. Per a que aquesta campanya tingui una eficàcia real ens l'hem de fer nostra, tots. No és cosa d'un dia, sinó de cada dia.

Constantment ens estan posant l'entrebanqueta per tal de dificultar-nos el camí.

Una mostra la tenim en un fet que ha succeït recentment en el nostre poble. A tots ens ha sorprès veure que en els carnets d'identitat posava Arbúcies i Gerona quan aquests noms són Arbúcies i Girona, tal com ho varen fer constar els funcionaris de l'ajuntament d'Arbúcies en les 2.000 fitxes presentades i tal com va ser reconegut i aprovat en un consell de ministres. Com a arbucienecs rebutgem aquest fet.

Es evident que no hem de restar passius. Hem d'estar previnguts davant de qualsevol fet que atempti contra la nostra nació.

No dormim a la palla!

Consell de Redacció

3. EDITORIAL: En favor de la nostra llengua	16. EL NOSTRE AHIR: El carrer de l'Estenedor
4-5. TOT XERRANT AMB...: En Pere Riera	17-18. DE LES NOSTRES COSES: Sant Jordi i nosaltres
6. TOTS HI TENIM VEU	19. NATURA: La Baritina
7. ENTREVISTA: Josep Farrerons, delegat local de C.D.C.	20-21. EL RACÓ DE LA CUINA
3-9-10. OPINIÓ: Sobre la qüestió nacional catalana (i III)	22. EL LLENGUATGE POPULAR
La trista realitat	23. CONCURS Nº 26
11-12-13. Xivarris i silencis a Arbúcies	24. EL BAIX MONTSENY
14-15. OPINIÓ: L'homosexualitat i la llei a casa nostra	25. ESPORTS, FETS.
Contra tota mena de marginació	26. Campionat de Billar
	27. L'esquí de muntanya

CONSELL DE REDACCIÓ:
Montserrat Cortès, Carme Tort i F. Batlle

EDITA:
Conselleria de Cultura de l'Ajuntament d'Arbúcies

DISSENY - COMPAGINACIÓ I MUNTATGE:
Pep Badia

IMPRESSIÓ:
Copisteria Palau - Granollers
Dipòsit Legal: B 6875-1982

NOTA IMPORTANT:

PERXADA no es fa responsable ni sotscriu cap dels articles o treballs que s'hi publiquen, el responsable n'és el signant. PERXADA ofereix les seves pàgines a totes les crítiques i comentaris que es facin sobre el seu contingut. Per qualsevol consulta relacionada amb el contingut de la revista, us heu d'adreçar necessàriament al Consell de Redacció.

tot xeccant amb...

EN PERE RIERA

Ja d'entrada ens va fer gràcia que quan el vàrem trucar per concertar l'entrevista, el seu gendre ens va preguntar:

Que potser us heu fet mal?

I de fet, no seríem els primers que acudíssim a ca seva amb algun problema de regirades, lligaments...etc.

Això l'ha arribat a fer popular en tot Arbúcies.

Foto Garriga

Pregunta. Hem sentit a parlar de la seva habilitat en curar espatllats, d'on li prové?

Resposta. Es pot dir que ja em ve d'herència, perquè de sempre que ho havia vist a fer al pare. Estava molt sol·licitat, ja que abans, s'hi creia molt en espatllats.

P. Què és exactament estar espatllat?

R. Hom diu que s'està espatllat quan un os anomenat neulella (part inferior de l'esternum) és mou de lloc. Això produeix una sèrie de molèsties com perdre la gana, es té la vista un xic entelada i dóna una sensació d'ofec.

P. Com es cura?

R. Quan ve a casa un espatllat jo li conec de seguida, de tants que n'he vist; però per saber-ho més del cert, els faig ajuntar els dos dits grossos de la mà amb els braços estirats i no poden posar-los a la mateixa mida. Llavors es tracta que amb una sèrie de moviments amb els braços i espatlles (sovint són dolorosos) es

*En Pere Riera,
conegut de tothom
com
en Peret de Cal Matxo*

torni la neulella al seu lloc. En aquests moments no puc estar de contemplacions, sinó no ho arreglaríem!

P.... Molta gent no hi creu, oi?

R. Mireu, la meua dona mateix. Tot i estant tipa de veure'm curar-ne no s'ho acaba de creure. I, no volem un cas ben curiós? Un metge de Sant Celoni, en Barris, visitant a un carreter, li va fer un comentari que encara estava més fumut que ell, que ni sabia el que tenia. En explicar-li que li passava, el carreter li va dir allò era que estava espatllat i, encara que el metge no hi creia (com la majoria de metges), quan el va curar en va quedar ben convençut.

P. També és ben coneguda la seva traça per les regirades, esquinços, torícolis, lligaments... és ciència o es tracta de manetes?

R. Una mica de tot, això va començar en l'època que jo feia el servei a Barcelona i jugava a futbol amb l'**Espanya Industrial**; allà em vaig fer amic amb el metge del **cuartel** arran d'una regirada al peu i com que en sabia una estona llarga, em va anar iniciant en la matèria. D'ell vaig treure les quatre grà-

Foto Garriga

cies que en sé. A Arbúcies he tingut sobradament ocasió de practicar, principalment amb els jugadors de futbol que pràcticament desfilaven per casa després de cada partit. Més endavant vaig treure el carnet de socorrista com a complement.

P. Utilitza remeis casolans o preparats de farmàcia?

R. Per treure la inflamació sempre m'ha anat molt bé el suc de bacó (líquid que es treu dels ossos de porc consumits) i encara que fa una pudor que no deixa viure, és un bon remei.

Pels massatges faig servir **Masagil**. Més que prendre res aplico massatges on el tacte hi juga un paper molt important.

P. N'ha tret algun tipus de benefici d'aquesta afecció?

R. Sempre ho he fet desinteressadament; amb la satisfacció de veure la gent sortir alleujada, ja em dono per pagat. Sobretot guardo un bon record de la gresca que fèiem amb els juvenils dels anys 60; dos o tres cops a l'any solíem fer un sopar a casa i disfrutàvem de debó.

Ara en fer-me gran, me n'han passat un xic les ganes, però si mai ve algú, l'atenc ben gustós.

Només ens resta felicitar en Peret el seu esperit de servei i desitjar que el seu exemple serveixi per aconseguir una societat més humanitzada.

Carme Coll

Glòria Font

TORRES

RELOTGERIA • GÈNERES DE PUNT

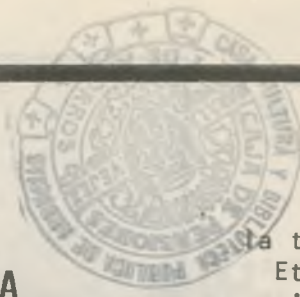
C/ F. CAMPRODON, 5

TEF. 86.00.55 - ARBÚCIES

CONFITERIA
CONARÉ

Camprodon, 12

ARBÚCIES

LA VARIANT

Al Consell de Redacció:

Sóc subscriptor i lector de la vostra revista i us haig de dir que fins i tot l'espero amb un cert interès, ja que m'agrada saber el tarannà dels pobles veïns.

En el darrer número vaig tenir una sorpresa. A la pàgina número 3, en l'Editorial (fet pel Consell de Redacció) es parlava de la **VARIANT** d'**ARBÚCIES**; àvidament vaig llegir el poc que dèieu sobre aquesta important obra pública i us haig de ser sincer, em sentí defraudat.

Després de llegir-ho un parell de vegades en vaig treure una conclusió: la **variant** no és important per a Arbúcies (es parla de dificultats que tenen els camions i altres vehicles, que afliurà el trànsit, no hi haurà tantes fresses ni fums...).

Des d'un punt de vista potser personal, objectiu, hi manca un nom a l'editorial: Sant Hilari. Estic d'acord amb els aspectes en què sortira una mica beneficiat el poble d'Arbúcies, però per a l'indústria i el turisme de Sant Hilari és de vital importància. La gent de Sant Hilari sí que veu amb gran entusiasme les obres d'inici de la **VARIANT**. Ja era hora!

Gràcies per la vostra publicació.

Àngel Serradesanferm
Sant Hilari Sacalm

EN MIQUEL SILA

CONTESTACIÓ a la Carta oberta que, en el número 25 de PERXADA, va fer-me la "Noia de la Caterina", amb referència al meu escrit publicat al número anterior de l'esmentada Revista, i intítulat: **El Salpàs i en Miquel Sila**.

Benvolguda convilatana:

És evident que tens tota la raó quan em dius que vaig errat en col·locar en Joan al primer lloc de defunció entre els fills d'en Miquel Sila. És una errada que no puc perdonar-me, tota vegada que recordo perfectament que, quan tot just feia poc del meu retorn a la Vila després de trenta anys de presó i desterrament, la seva vídua va casar-se en segones noces amb un vidu arbucienc (ara també difunt), cosa que rebat la meva asseveració i que enforteix la teva parula. T'agrairé, doncs, que me n'exculpis.

En quant a la resta, et prego que rellegeixis la RECTIFICACIÓ que al damunt de la mateixa columna de PERXADA on hi comences la teva carta oberta, t'hi fa el CONSELL DE REDACCIÓ. Veuràs que hom hi diu textualment: "En Miquel Sila va quedar vidu quan la seva dona li havia donat mitja dotzena de

fills"; però, en fer la conseqüent relació, el mecanògraf de la casa impressora va empassar-se tot el tros que feia referència a la Caterina (llegeixi's la rectificació que ve en el present número 26 de PERXADA) i podràs adonar-te que no sóc tan culpable com per a merèixer

la teva irritació.

Et prego d'acceptar la meva inicial disculpa i concedir-me, de retop, el perdó per una segona falta que **no he comès**. Al capdavant de la meva memoració no hi ha altra cosa que el desig de contar el fet tal com va anar i en l'època que es va escaure; per això no hi podien cabre els familiars posteriors, per la senzilla raó que els néts i renéts d'en Miquel Sila (el seu nom de batalla), encara no eren al món. I això ho dic, no amb la intenció d'apartar ni d'ofendre ningú, sinó amb el desig de concedir al fet de la seva escena i la seva hora precises: Em sap molt de greu que sigui una néta o una renéta d'en Miquel Sila la persona qui em dedica el darrer paràgraf del teu escrit, car em pesa molt el tenir ressentit algú. Però més difícil o estrany que pugui semblar-te, preferixo que els altres m'hi tinguin a mi.

També ben afectuosament

Rafael Vilà i Barnils

PERXADA

anuncieu-
vos-
hi

JOSEP FARRERONS, DELEGAT LOCAL DE C.D.C

Ens hem dirigit al Sr. Josep Farrerons, perquè ens respongui a unes preguntes com a nou delegat de Convergència Democràtica de Catalunya (C.D.C.) a Arbúcies.

Pregunta. Des de quan tens el càrrec de secretari local de Convergència Democràtica d' Arbúcies.

Resposta. Des del 3 de desembre de l'any passat. Apunto a dir que el representant de C.D.C. local no és secretari sinó, Delegat local de C.D.C. a Arbúcies.

P. Com funcionen les eleccions per a aquests càrrecs?

R. Produïda la vacant de l'anterior Delegat, i d'acord amb els estatuts del partit, hi ha uns dies per presentació de candidatures, exactament en el meu cas fins el 2 de novembre a les 12 de la nit al local de la intercomarcal de Girona. Al dia següent es convoca una reunió i s'elegeix al nou delegat per votació majoritària d'entre els candidats.

P. Quants militants té Convergència a Arbúcies?

R. En el moment actual som 27 militants, 5 preinscrits.

P. Penseu obrir algun local?

R. Aquest és el nostre desig.

P. Quines tasques penseu portar a terme com a Convergència a Arbúcies?

R. Evident que Convergència a nivell local no té cap poder públic, ja que com a tal no estem representats enlloc. No obstant com a partit polític estem treballant per esbrinar els problemes que

pateix el nostre poble, donar el nostre parer, i col·laborar allà on puguem i creiem més oportú.

P. Com veus la situació actual de les autonomies?

R. És un problema molt complex, desconec totalment l'esperit autonòmic de les altres nacionalitats i regions de la resta de l'Estat, per tant sols puc fer referència a l'Autonomia de Catalunya. És de tots coneguda l'oposició dels partits sucursalistes i la posició del Govern Central de trametre constantment decrets i lleis al tribunal Constitucional i no cal dir que el problema més gros és la L.O.A.P.A. en què l'Autonomia de Catalunya es converteix en una simple descentralització administrativa subjecte a les instruccions i al control del Govern Central.

P. Quin perill representa l'aprovació de la L.O.A.P.A. per a la nostra Autonomia?

R. Si la L.O.A.P.A. és aprovada o surt sense modificacions radicals, l'Autonomia de Catalunya, restarà sense competències i sense poder real. Crec que Catalunya que tant ha demanat l'Autonomia i tant ha fet perquè li sigui reconeguda, no pot permetre ara que la hi treguin.

P. Creus que pot tenir una eficàcia real la campanya

de normalització lingüística?

R. Pel nostre partit, que té com a element central del seu programa la reconstrucció nacional de Catalunya, és la cosa més natural del món donar una resposta ràpida i eficaç en aquesta proposta de normalització lingüística. Però hi ha molts ajuntaments en què hi ha pegues. Una eficàcia real a curt termini crec que lamentablement no hi és, a la llarga sí. És una tasca en la qual tots els nacionalistes hi hem de treballar.

P. D'aquí a un any hi haurà eleccions municipals. Esteu treballant ja per a que Convergència pugui presentar una candidatura?

R. Evidentment que sí. És ja arribada l'hora de plantejar-nos seriosament el caire que donarem a la nostra campanya davant la consulta electoral. Situats a un any vista, és necessari fer un balanç i crítica de l'actuació del nostre Ajuntament i a partir d'aquí, muntar l'estratègia adequada.

Moltes gràcies per haver contestat a les nostres preguntes.

SOBRE LA QÜESTIÓ

Finalment, morts Felipe I, el **hermoso**, i Ferran, el catòlic, arribà el moment que, per primera vegada, els catalans, els aragonesos i els castellans van tenir un monarca en comú: el nét dels Reis Catòlics, l'emperador Carles I, conegut també per Carles V. Però en comú, igual que abans, només hi havia el rei; cada un dels països confederats continuava amb les seves lleis, institucions i moneda particulars i romanien separats dels altres per fronteres proveïdes de les corresponents duanes.

Tenien tan poc a veure Castella i els Països Catalans, que no havent regnat mai el gendre dels Reis Catòlics, Felipe I, el **hermoso**, a cap dels països de la Confederació catalano-aragonesa, ens trobarem que, oficialment, Felip II de Castella per als catalans serà Felip I i, d'hereu a hereu, el Felip III dels Països Catalans serà el **segon** a Catalunya, el Felip IV d'allí el **tercer** d'aquí, i Felip d'Anjou, quan, havent heretat els reialmes hispànics, l'any 1701 vingué a Barcelona, reuní les Corts catalanes i, havent jurat les Constitucions de Catalunya, els catalans el van reconèixer com a monarca, ho va ser com a Felip IV; i així consta en tots els documents oficials. No va ser fins després, quan els catalans el van destronar, van lluitar en contra d'ell en la Guerra de Successió i van perdre, que, també aquí, va passar a anomenar-se Felip V, ja que,

a partir d'aleshores, els catalans van ser incorporats "por el justo derecho de conquista", al **Consejo de Castilla**, van deixar de tenir el seu propi monarca i van començar a dependre del rei dels castellans. I fou a partir d'aleshores que van deixar de ser una nació independent.

Els catalans van deixar de tenir el seu propi Estat: van ser abolides les Corts catalanes, la Generalitat, el Consell de Cent, les Constitucions de Catalunya; la llengua catalana va deixar de ser llengua oficial i els catalans van ser reprimits d'una manera ferotge. Però no han deixat de ser una nació, han continuat proclamant-ho en tots moments i sempre han exigít que els fossin **restituïts** tots els seus drets nacionals.

Enric Prat de la Riba, primer president de la mancomunitat de Catalunya, en el seu llibre **La nacionalitat catalana** (1906), ens diu: "els historiadors ens parlaven de la **nació catalana**, els poetes de Pàtria, els juristes d'esperit nacional, i tots volien dir el mateix: Catalunya. Pàtria, Nació, Catalunya... (...) Nosaltres vèiem l'esperit nacional, el caràcter nacional, el pensament nacional; vèiem el dret, vèiem la llengua; i de llengua, dret o organisme, de pensament i caràcter nacionals, en trèiem la Nació, això és, una societat de gent que parlen una llengua pròpia i tenen un mateix esperit que es manifesta i característic per sota de la va-

CARNISSERIA

ARIMANY

F. CAMPRODON, 4 - ARBÚCIES

imatge

SERVEI TÈCNIC

TV - TV Color Ràdio - ràdio Cassette
Auto Ràdio Cassette Alta Fidelitat
Antenes TV i Ràdio Comunicacions
Accessoris i materials

Sorrall, 16
Arbúcies

(Girona)

NACIONAL CATALANA (i/III)

rietat de tota la vida col·lectiva.

"I vèiem més: vèiem que Catalunya tenia llengua, dret, art propis; que tenia un esperit nacional, un caràcter nacional, un pensament nacional; Catalunya era, doncs, una nació. I el sentiment de pàtria, viu en tots els catalans, ens feia sentir que pàtria i nació eren una mateixa cosa i que Catalunya era la nostra nació, igual que la nostra pàtria.

"Si ser pàtria, si ser nació, era tenir una llengua, una concepció jurídica, un sentit de l'art propis, si era tenir esperit, caràcter, pensament nacionals, l'existència d'un home, independent dels drets que li fossin reconeguts. L'esclau romà era home, encara que per les lleis del seu temps fos una cosa en mans d'un altre home, de l'home oficial que les lleis reconeixien. La nació era nació encara que les lleis la tinguessin subjecta, com l'esclau romà, a una altra nació privilegiada. L'home era home, encara que per la llei no ho fos; la nació és nació encara que per llei no ho sia".

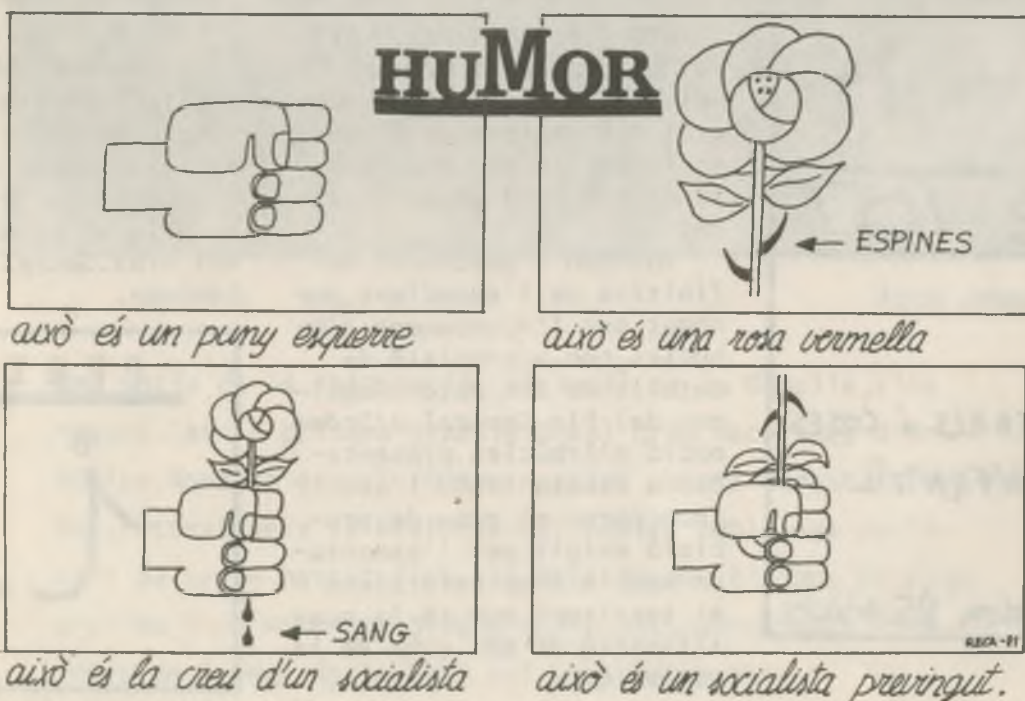
Uns anys abans, el 1889, Àngel Guimerà havia dit: "Com a prova de sa constància, de son patriotisme i de sa fermesa de caràcter sempre retreuen els castellans la conquesta dels sarraïns, que durà tantes centúries. Segons ells, al cap de vuit segles Espanya tenia drets a posseir lo que en Guadalet va perdre, i nosaltres no en tindrem, encara no passats dos segles, per a recobrar lo que

ens arravatà Felip V al peu de Barcelona? Lo robat és robat per més segles que passin. ¿Amb quin dret se pot proclamar Gibraltar, si no podem reclamar Catalunya?"

Reculant més endarrera, a l'any 1859, ens trobem amb Joan Cortada que va escriure: "Som catalans i ens en gloriegem, de la mateixa manera que un francès té l'orgull d'ésser francès i un anglès no deixaria d'ésser-ho per res del món; això en definitiva és amor a la pàtria, virtut de molts quirats i força motriu per a grans fets". I es preguntava: "Nosaltres hem vist Grècia sotmesa a Turquia; però ¿eren turcs els grecs? No; mantingueren contra llurs conqueridors un odi irreconciliable i, quan arribà l'ocasió oportuna, se sublevaren i es feren independents. Rússia s'apoderà de Polònia, i els polonesos, són per això russos? Els hongaresos són austríacs? Ho són els venecians? Els hindús, són anglesos? Fins i tot dins la mateixa Anglaterra, són anglesos els irlandesos?" I acabava: "És sant l'amor a la pàtria, i la nostra pàtria és Catalunya".

Sí, ja ho sé, res de tot això no ens ho han ensenyat mai a l'escola. Com deia Joan Cortada, els catalans "de la història només n'hem pogut aprendre la dificultat de saber-la".

Fèlix Cucurull

LA TRISTA REALITAT

Semblava, fa alguns anys, que amb la consecució de la democràcia, s'havia d'arreglar tot. No ha passat tal cosa, i no per un defecte intrínsec, sinó perquè el sistema econòmic no ha canviat, com tampoc ho ha fet res més que el fet que el poble, la nació, pot escollir, finalment, la gent que li digui que ha de fer (no com abans, que s'escollia sol). De totes maneres, la diferència és substancialment, de forma, amb pocs canvis de fons (tan sols el que existeixi la possibilitat d'arribar a tenir governs d'altres orientacions i la d'un **estado regional** -no federal o autonòmic-). No ha canviat el valor de la pesseta (la cotització continua essent ínfima); no ha canviat el sistema d'ensenyament (i amb la LAU anem apanyats); tampoc no ha variat en res la miserable situació dels treballadors sense feina, cada dia més pobres i més explotats; tampoc no ha canviat... etc. etc.

Ara bé, no cal atribuir, com s'ha anat fent sovint, les culpes al sistema polític vigent (que varen acordar seguir tots els espanyols -al menys els majors d'edat i els qui varen voler votar-), perquè no les té. Les culpes

no són d'una o altra forma d'estat. Són del propi sistema econòmic, basat en l'explotació del més debíl per part del més fort, a diferents escales:

des dels països (USA, per exemple, va deixar la colonització política per a passar a una de tipus econòmic que li permet continuar enriquint-se a càrrec de l'empobriment i degradació de les nacions pobres) fins els individus (l'amo i el treballador). Quan un empresa o un país s'enfonsen, una altra se'n aprofita per a fer-se més forta. És la llei del més fort i del més resistent.

És esgarrifant que dacant la situació de les estructures sanitària-social, educativa i econòmica d'aquest país, hi hagi encara gent que continuï descarregant les seves neures i desitjos insatisfets en la trapitjada i violada democràcia, que és, en el fons una consecució del poble (tot i que ens va caure des de dalt com si fos la inauguració d'un pantà) en el seu camí cap a la llibertat, la igualtat i la fraternitat, tres tòpics en aquests moments.

Pep

breu

ROBA, REGALS I COSES
ROBA INFANTIL

De Tot

ROBA, REGALS I COSES
ROBA INFANTIL

Camporodon, 85. Arbúcies

Informació municipal; Aprovació definitiva del Pla General. La Comissió Provincial d'Urbanisme de Girona, en la sessió del propassat 22 de febrer d'enguany acordà:

Atorgar l'aprovació definitiva de l'expedient, promogut per l'Ajuntament d'Arbúcies, com a precisió de detalls de les determinacions del Pla General d'Ordenació d'Arbúcies presentades a escala 1:500 i que incorporen el grau de precisió exigít per l'esmentada escala i es refereixen al territori que té la qualificació de sòl urba de la població.

Amb la posterior publicació d'aquest acord en el Butlletí Oficial de la província (11-3-82) ha quedat definitivament aprovat el Pla General d'Ordenació de la Vila en referència al sòl urba. *Conselleria d'Urbanisme.*

PERXADA

i...

XIVARRIS I SILENCIS A ARBÚCIES

1ª EXPOSICIÓ DEL
GRUP RECERQUES
A ARBÚCIES

(1890 - 1940)

Foto Josme

Amb motiu de la inauguració del local de la Gabella, s'ha instal·lat la primera exposició del grup Recerques d'Arbúcies. Aquesta exposició que restarà oberta durant tot el mes, reconstrueix la història del nostre poble des de finals de segle passat fins als anys 40, amb l'ajuda de fotografies i de material divers cedit pels arbuciençs, i és fruit de 2 anys de treball del Grup Recerques.

El Grup Recerques

Pregunta. En què consisteix el vostre treball?

Resposta. Ens vam plantejar de fer un treball d'investigació a llarg del termini (4 o 5 anys) i durant tot aquest període anar buscant i recollint material oral i documental per, de mica en mica, posar les bases d'un futur museu etnològic per a Arbúcies i els seus contorns.

Per tal d'organitzar-nos la feina vam dividir la tasca en diferents temes. El primer d'aquests temes que vam escollir era "la joventut", perquè era un tema en el que creïem que hi podia participar molta gent del poble; el que preteníem era la col.laboració del màxim de gent possible.

Doncs bé, la col.laboració del poble ha estat important. N'estem molt contents, donat que sense aquesta col.laboració aquesta primera exposició no s'hagués pogut fer.

En una primera fase van col.laborar proporcionant una informació oral (gravació de cintes de cassette). Els avis i les àvies del nostre poble ens han explicat els seus records; records que conjuntats i comparats són història, la història del nostre poble explicada no per la gent que l'ha escrita sinó per la gent que l'ha viscuda, cosa que a nosaltres ens sembla molt important perquè normalment la història escrita és una història explicada segons uns interessos molt concrets mentre que els qui l'han viscuda ens posen en contacte amb uns escenaris molt més directes i humans.

Posteriorment vam recollir material documental (fotografies, escrits, robes, etc.) del qual n'hem fet un arxiu per al futur museu. Aquesta ha estat la causa de la nostra tardança en tornar-les. Aprofitem aquestes pàgines doncs per a demanar dispenses i agrair-vos molt la vostra col.laboració.

P. Qui sou els que formeu el grup i quines ajudes heu tingut?

R. Bé, la gent que forma el grup és gent amb ganes de fer feina i oberta a qualsevol ajuda vingui d'on vingui.

En un principi erem l'Andreu Bover, en Salvador Tort, la Montserrat Cortès, en Quico Batlle i la Rosa Costa. Més tard es van afegir al grup en Martí Pey i la Fina Ferrando. Per més endavant esperem que s'hi apuntin gent nova perquè hi ha feina per a molts.

En quant a les ajudes que hem rebut d'entitats i organismes oficials n'hem tinguda sí, però en necessitem més per poder tirar endavant.

Hem d'agradir l'ajuda de l'ajuntament de la Vila, que ens ha donat una subvenció que ha fet possible cobrir les despeses de muntatge d'aquesta primera exposició, així com també l'ajuda del Departament de Cultura de la Generalitat que ha col.laborat en l'edició del llibret que acompanya a l'exposició; esperem, però, la col.laboració d'altres entitats com la Diputació de Girona i La Caixa i estem en tràmits per tal d'aconseguir una subvenció de la Diputació de Barcelona, donat que el terme d'Arbúcies pertany

al Servei de Parcs Naturals del Montseny.

Agraïm també molt l'ajut de l'Institut Català d'Antropologia que per mitjà del seu director, el Sr. Joan Frigolé i Reixac, ens ha encoratjat en tot moment i ens ha guiat en la nostra tasca.

P. Que preteneu en fer aquesta exposició?

R. En un principi, cal dir que aquestes exposicions que anirem fent no tenen una finalitat en si mateixes, és a dir, el que pretenem amb elles és mostrar el nostre treball a la gent del poble perquè pensem que això li agradarà i perquè d'aquesta manera encetem un diàleg entre generacions.

Aquesta exposició el que pretèn en concret és reivindicar un tros de la nostra història, mostrar-la a la gent que no la coneix i als que la coneixen i l'han viscuda perquè ens ajudin a millorar la nostra versió. El que no volem fer és amagar-la.

PERXADA

per què no
subscriure-
vos-hi?

Foto Josme

Pensem, doncs, que l'exposició donarà una dimensió cultural nova a la població. D'altra part té també una funció didàctica i a la vegada, en poder-se traslladar a altres poblacions, pot ésser missatgera de la nostra història a altres indrets i un testimoni d'Arbúcies allà on vagi.

P. Quins objectius i perspectives de futur teniu com a grup?

R. Això depèn en gran mesura de les nostres ganes de treballar, de la cohesió del grup i de les ajudes econòmiques. Sobretot d'aquesta ajuda econòmica, ja que per tirar endavant necessitem una seguretat econòmica que ens permeti com a mínim cobrir les despeses del treball.

L'exposició

L'exposició consta de dues parts "Silencis i Xivarris a Arbúcies" i el llibret editat per la Generalitat titolat "l'oci: l'home i l'objecte".

En l'exposició se'ns parla d'una família imaginària que ens situa en el marc ambiental de finals del segle passat. El tarannà d'aquesta família de ficció és representatiu d'un gran nombre

de fets socials que varen succeir a la nostra vila durant aquests anys. Les situacions concretes que viuen

els protagonistes de la nostra rondalla estan extremes dels relats de persones grans que hem gravat i que ells d'una manera o altra les han viscudes.

El que hem intentat doncs explicar en l'exposició ha estat la narració de l'evolució que ha sofert el poble durant aquests anys i com a Arbúcies, que de sempre ha tingut una tradició forestal i agrària important, s'ha passat degut a un procés industrialitzador de la vila, a l'abandonament d'aquests mitjans de vida.

Així ho veiem en l'exposició quan en Josep Arboç i Montseny i la Margarida Mas, nascuts ambdós a pagès, baixen a viure a la vila en casar-se i veiem també com els seus fills ja no faran de pagesos ni de bosquerols. També veiem com en Josep i la Margarida es mouen en un entorn que va canviant, fonamentalment degut a l'arribada de la indústria carrossera a la vila.

L'arribada del procés industrialitzador comporta un

canvi en el comportament, els costums i la forma de divertir-se de la gent. En aquesta època comença una etapa de creació de societats recreatives, culturals, esportives, musicals, plíti-ques etc..., una etapa d'autèntic desvetllament cultural.

Amb l'arribada de la guerra, però, totes aquestes activitats queden tallades i comença una altra situació històrica que comportarà que l'home realitzi unes activitats diferents a les de l'etapa anterior i que ja no són objecte d'estudi d'aquesta exposició.

En quant a l'altra part de l'exposició, el llibret, creiem que no cal donar gaire explicacions perquè és suficientment entenedor; sols destacar com fins els anys 40 les activitats de diversió estan protagonitzades pels homes que utilitzen els objectes (manubri, gramola, primer i posteriorment, cinema mut i més tard sonor); i com de mica en mica l'objecte (cinema sonor) va acaparant tot el paper que abans havia compartit amb l'home, amb el propòsit d'aconseguir la diversió a seques.

Agraïm molt la col.laboració de tothom i desitgem que l'exposició us agradi.

Grup Recerques
a Arbúcies

L'HOMOSEXUALITAT I

L'homosexualitat és una variant de la conducta sexual humana. Consisteix a sentir-se atret eròticament o sexualment envers els individus del mateix sexe. Aquesta atracció pot ésser exclusiva o pot conviure, amb major o menor intensitat, amb una atracció per als individus de l'altre sexe. A la nostra cultura judeocristiana, on la sexualitat només s'entén com un mitja de reproducció, tota pràctica sexual que s'aparti d'aquesta finalitat reproductiva, que ha estat erigida en NORMA, és considerada marge i, per tant, ANTINORMA, antinatural, contranatural, tant pel poder temporal o civil com per l'espiritual o eclesiàstic; i el bombardeig ideològic durant aquests dos mil anys ha estat tan intens que ha arrelat pregonament en el cos social, i avui podem dir que la qüestió homosexual constitueix el tabú social més important. Són tals els seus efectes que una gran majoria d'homosexuals han interioritzat i assumit tot el que la ideologia ha anat propagant i són víctimes d'una opressió que els és característica: l'autopressió i, per aquesta raó, es consideren ells mateixos pe-

cadors, malalts, delinqüents, perillosos socials i ciutadans de segona o tercera categoria.

Al llarg de la història, a casa nostra, els que es lliuraven a pràctiques homosexuals van ésser condemnats per primera vegada per les autoritats civils (de les religioses en podríem parlar una altra vegada) pocs anys després del famós Edicte de Milà, del 313, pel qual la religió cristiana esdevenia la oficial de l'Imperi. Concretament en una llei dictada pels emperadors Constanci II i Constant i l'any 342, posteriorment per Valentinia II, que el 390 disposava que fossin lligats a una estaca i cremats vius. Durant el temps dels visigots, una llei d'Alaric II del 506 els condemnà a la mateixa pena, però el codi visigot, el *Liber Judiciorum*, promulgat vers el 645, estableix que siguin castrats i si eren casats el matrimoni quedava anul·lat. Quan Catalunya era la Marca Hispànica, sota la sobirania dels reis francs, la compilació carolina d'Erquembald també els castigava. Després seguí vigent el *Liber Judiciorum* fins al regnat de Jaume I que comença aplicar-se el dret comú (barreja de dret

Una de les coses que queden ben clares en l'evangeli és que les persones més beneficiades de l'ajuda de Jesús són sempre persones que es troben al marge de la societat; persones que, a causa dels prejudicis corrents es troben rebutjades, marginades. Per exemple, als leprosos els era prohibida la vida social normal. Estava legislat que havien de viure a part; si algú s'acostava, escoltava que el leprós cridava: "impur, impur". Una situació ben desgraciada. Doncs bé, sant Marc fa notar que un dels primers afavorits de l'activitat pública de Jesús és, precisament, un leprós. Les dones i els infants eren considerats com uns éssers socialment insignificants. Jesús els té presents, els admet a la seva companyia, els fa objecte de la seva activitat benefactora. Recordem la llarga i bonica conversa de Jesús amb la samaritana, en plena via pública, prop d'un pou; cosa molt mal vista en aquell temps. Recordem també aquella escena en la qual els deixebles volen impedir que els infants s'acostin a Jesús; però Jesús els reprimina dient: deixeu que els infants s'acostin a mi. Els qui sofrien alguna malaltia

CONTRA TOTA MENA

havien de suportar la humiliació de ser considerats culpables d'alguna falta secreta: la malaltia era considerada com un càstig, una expiació. L'evangeli ens presenta Jesús que acull i guareix els malalts. Decididament Jesús està a favor dels pobres, dels malalts, dels abandonats, dels marginats. Són aquestes les persones que més es beneficien del Regne predicat per Jesús.

Notem que Jesús no es dedica pas a fer crítiques severes, contra les lleis discriminatòries del seu temps (estil propi dels mitings polítics), sinó que actua de manera molt més senzilla, sense cridar l'atenció: rep tota persona que se li acostava, acull to-

LA LLEI A CASA NOSTRA

romà i dret canònic). A Tortosa, en els costums de 1279, es disposa que els acusats de pràctiques homosexuals els sigui tallat el coll i privats de fer testament. Una llei de Felip II, de 1585, establí, ja de forma definitiva, que els qui es lliuraven al pecat nefand fossin cremats a la foguera. Aquesta situació durà, de dret, fins el 1882, quan fou promulgat el primer Codi Penal de l'estat espanyol, el qual, molt influenciat pel codi francès de 1810, no fa cap referència a l'activitat homosexual. Aquesta situació durà fins la reforma del codi de 1928, durant la I Dictadura, que introduí com a delictes "la comissió d'actes contraris al pudor amb persones del mateix sexe" i considera un agravant dels "abusos deshonestos" si aquests són comesos amb persones del mateix sexe. Aquestes discriminacions, però, foren suprimides per la reforma de 1932, durant la II República, que retorna a la situació anterior al 1928.

Això no vol dir, però, que els homosexuals no siguin castigats per la llei. Efectivament, els magistrats han considerat que els actes i pràctiques homosexuals, quan tenien

transcendència pública, eren sempre motiu d'escàndol greu i per això se'ls aplica l'article 431 del Codi Penal que fa referència a l'escàndol públic. L'any 1970, durant la II Dictadura, fou promulgada la Ley de Peligrosidad i Rehabilitación Social que inclogué els homosexuals com a perillosos socials i sotmeté als qui eren agafats a unes humiliants mesures de seguretat per tal de "rehabilitar-los". Gràcies a la mobilització i les campanyes del Front d'Alliberament Gai de Catalunya, el gener de 1979, els gais aconseguiren de ser exclosos d'aquesta llei i, un any després, el FAGC era legalitzat. Una recomenació de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa d'octubre de 1981 donava a tots els governs dels països membres la derogació de totes les lleis i mesures discriminatòries contra els gais.

Armand de Fluvià

*President de l'Institut Lambda
i membre de la Comissió de Defensa
dels Drets Humans del Col.legi d'Advocats*

DE MARGINACIÓ

thom, presta atenció a aquell que se sent necessitat de la seva ajuda, sense tenir en compte barreres imposades per la societat del seu temps. Aquest resulta ser un treball molt més eficaç que les gran planificacions socials dels anomenats revolucionaris. Un pensament justifica l'activitat de Jesús i resumeix la finalitat de la seva conducta: "No són pas els bons que tenen necessitat de metge, sinó els qui estan malalts" (Mc. 2, 17).

La persona de Jesús se'ns fa plenament comprensible si la veiem com "l'home per als altres". La vida de Jesús és una dedicació plena, total, absoluta, al bé dels altres.

En la persona de Jesús es realitza l'ideal humà d'una vida plena de sentit: l'obertura als altres. Jesús es posa a favor del necessitat no per compadir-lo romànticament o, simplement, per consolar-lo amb paraules inútils, sinó per treure'l de la seva situació, per ajudar-lo a canviar de vida, per renovar-lo, per fer-lo una persona nova. La presència de Jesús resulta sempre benefactora. Per això podem resumir la seva activitat dient: ha passat fent el bé.

Els qui ens professem seguidors d'aquest Jesús. ¿Intentem ser una mica com Ell lluitant contra tota mena de marginació, dedicant la nostra vida, les nostres activitats, les nostres energies, a favor dels altres sobretot dels més necessitats?

Francesc Planella

EL CARRER DE L'ESTENEDOR

Hi ha un nombre majoritari d'arbucien-
cencs que desconeixen l'origen del
carrer de l'Estenedor, actualment via
preciosa local, que en un altre temps es va
guanyar amb tots els seus honors el nom que
ostenta, sense intervencions ni especulaci-
ons tendencioses. Generalment en els carrers
de les poblacions solen imposar en llurs
retolacions, noms d'algun personatge signi-
ficat de la població, ja sigui del món cul-
tural, polític, científic etc. etc., però a-
quest carrer arbucien- se'l va guanyar ell
mateix per propi mèrit sense influències de
cap mena.

M'he trobat amb diferents persones que
m'han preguntat amb estranyesa el per què
del nom de l'Estenedor. Generalment són ar-
bucien- joves i a voltes algun foraster,
ignorant uns i altres al contemplar-lo ac-
tualment tal com el veiem avui que, anys en-
rera ningú hauria pogut predir la diferèn-
cia que en el transcurs d'aquestes dècades
sofrís aquesta transformació.

Per als que ignoren l'evolució de la nos-
tra encantadora Vila Jardí del Montseny, ens
plau descriure tal com l'havíem vist en la
nostra infantesa, records els quals són els
que més perduren i mantens vegades amb un
sentit de l'enyorança al recordar amb melan-
gia el que s'ha vist en els nostres temps
joventúls. La vida moderna, el nou sistema
de viure, les diferents estructuracions tra-
çades en els nostres carrers res de tot això
pot fer-nos oblidar aquest entranyable
record dels millors anys de la nostra joventú-
tut.

Anys enrera quan ens dirigíem cap el Camp
de l'Oliver o Can Sitra, a mà esquerra del
carrer de l'Estenedor aquest s'acabava a la
bassa del Molí, de molts anys desapareguda,
on encara em sembla sentir i disfrutar de
la xerradissa de les granotes en les ventu-
roses vesprades d'estiu. A continuació de la
bassa hi prenien ufana uns plàtans que aju-
daven a donar una nota ben característica,
perquè permetien a l'estiu, sota el seu bran-
catge, disfrutar d'una ombra agradable en
les hores en què es feia sentir més la can-
nícula. Com a contrast a l'hivern que les
fulles despullen els arbres, ens permetien
copsar de l'escalforeta del sol en les po-
ques hores que aquesta estació ens per-
met disfrutar-lo. Tot això donava peu que
en tot temps des del primer arbre tocant la

bassa fins quasi l'últim prop de la Farga,
hi havien esteses unes cordes entre arbre i
arbre per ésser usades per estenedors, on
s'hi veien penjades robes de totes classes
que prèviament havien estat rentades i sabo-
nejades en el safareig que hi havia enfront
de la torre de Cal Capità. M'hi havia encan-
tat moltes vegades principalment els dilluns
de cada setmana, veure-hi penjats en aquells
improvisats estenedors els plec- d'afaitar
de la barbareia de Can Ginesta, amb tan con-
siderable nombre que talment semblava una
penjarella d'enramades amb tantes bandere-
tes blanques. Aquest és doncs l'origen i no
cap altre, del meravellós carrer que veiem
avui de l'Estenedor.

M'agradaria també recordar o afegir que
posteriorment hi vàrem veure instal·lar una
grossa roda de filar cànem, on els esparde-
nyers filaven el fil per cosir les esparde-
nyes com també filaven el cànem suficient
per fer cordes, llivants i sogues que usual-
ment solien utilitzar els traginers per les
seves tasques de càrrega i descàrrega de
llurs matxos de bast, ja que aleshores era
la tracció de transport més important que
hi havia en les nostres innumbrables munta-
nyes arbucienques. Era curiós veure les di-
ferents manipulacions d'aquesta desaparegu-
da artesania, la de l'oficial filant i la
roda moguda per un sagal que agafat a la
maneta obeïa les ordres de l'oficial que a-
costumava a donar-les amb un simple xiulet
bucal, indicant-li quan tenia que posar-la
en marxa o parar respectivament.

Més endavant, quan encara no podíem ni
sonmar amb aquestes magnífiques edificaci-
ons que s'hi han anat construint, alguns
anys per la Festa Major hi havíem gaudit
amb els incomparables Circs que s'havien
instal·lat, com també el muntatge de l'Enve-
lat on s'hi celebraven els tradicionals
balls de la principal festa anyal, amb aque-
lles prestigioses Orquestres on entre aquell
xardorós bullici que omplenava de gom a gom
aquells luxosos Envelats curiosament il·lumi-
nats com era costum en aquella època, fran-
cament hi havíem passat les millors hores
de la nostra joventú.

Aquesta és a grans trets la història que
ens plau recordar d'aquest meravellós car-
rer de l'ESTENEDOR.

Josep Guàrdia

SANT JORDI I NOSALTRES

Segons el **Decret Gelesià** del segle VIè. de la nostra Era, Jordi de Capadòcia va morir, martiritzat, a Nicomèdia l'any 303; però no fou fins el segle VIIè. quan va ésser especialment conegut a Occident, quan els croats van tornar de llurs expedicions a Terra Santa i en divulgaren la seva romàntica naixença. La llegenda que explica el seu combat contra el Drac terrible per tal d'alliberar una princesa que el gran monstre tenia presonera, va quedar -sembla- perfectament establerta a les darreries del primer mil·lenni. I, fins que el soldà Saladí no va arrassar l'església on l'heroi hi era venerat a Terra Santa, la seva veneració no va estendre's a tot l'Occident aleshores conegut.

Als Països Catalans la devoció a Sant Jordi no va arribar-hi fins el segle XIè. i fou a partir d'aleshores quan el seu nom va prendre-hi expansió: l'Abat Oliva erigí a Ripoll el primer altar dedicat al Sant Cavaller i, entre les primeres capelles testimoniades que n'ostentaven el seu patronatge van haver-hi la de Sant Jordi de Lloberes, al Gaià, i, a l'Aragó, la de Sant Jordi de Montsó i la del mateix Sant a Boqueras (Osca), aixecades el 1090

i 1094, respectivament.

Com pot veure's, doncs, el calendari d'entrada de la veneració jordiana als Països Catalans s'adiu força amb del naixement de la Vila, que fou quan el cristianisme va prendre-hi veritable expansió. Devia ésser a la postimeria del primer mil·lenni quan van arribar a la nostra vall els primers caçadors de la noblesa feudal, envoltat de patges i cavallers, tot seguint el camí que els gossos esbrossaven a través de

la jungla, aigües endins, sobre una terra verge de trepig humà. Més tard, riera amunt va pujar-hi, també, la dòcil esquella de les ramades, amb en pastor i el rabadà i el mastí ferotge i fidel, tot deturant-se, lírics, pels penjants on el past era abundós i l'herba, tendra; després, el primer pagès de la terra i la primera família i el primer sacerdot i la primera ermita...

Van edificar-la sobre un repla airós, recolzat entre el naixement de l'aigua i del Montseny altíssim, però reüllant, també, l'espatlla occidental de la Guilleria majestuosa: el punt exacte! A l'acampament que donaria nom al turó veí i que presidiria, després, el miracle del primer naixement o la punyalada de la primera defunció, era un fet. El temps i els homes treballaven, alhora; el magall i l'arada obrien poc a poc feixes aptes al cultiu, i el corral i la pleta van encetar de seguida una notable font de benestar. La pau hi era dolça i, a poc a poc venien nous treballadors de la gleba; va obrir-se l'artiga i va començar la feina del bosquerol; senzilla, lenta, treballosa, la vida feia bon aprenentatge.

Quan l'ermita ja es feia petita, el noble Gayriberto, un caçador que venia sovint a la Vila i se n'havia enamorat, va oferir-se per a fer aixecar una església més gran i més bella, bo i fent-se càrrec de totes les despeses. No cal dir que tothom, rector i feligresos, va acceptar el bell oferiment, i, sota el bisbat de Virigo, a Girona, va néixer i créixer el tem-

LA BARITINA

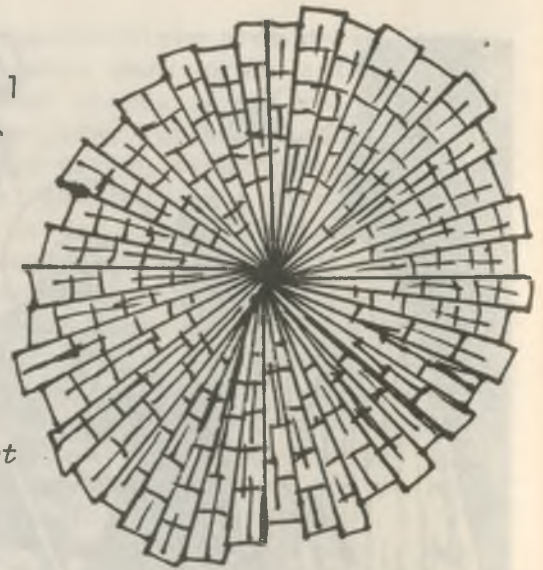
Es prou freqüent trobar en els talusos dels camins i de les carreteres uns petits nius, que no fan més d'un parell de pams de llargada, formats per un mineral opac, de color blanc o rosat, que, en agafar-lo, notem la seva pesantor.

Aquest mineral no és altre que la Baritina, anomenat també espat pesant. Presenta uns cristalls tubulars de gran bellesa que, en unir-se entre sí formen uns agregats típics en forma de llibre obert.

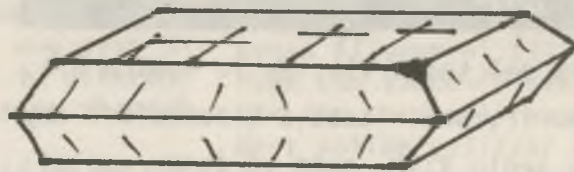
Es un mineral de molt bona exfoliació, és a dir, que fàcilment el podem trencar en cristalls de cares lluntes i llises. Per altra banda, els agregats en forma de llibre, si s'estenen en tota l'amplitud del pla, formen unes roses característiques i inconfundibles.

La majoria de vegades es presenta en forma de filons d'uns quants metres d'amplada i d'uns quants centenars de metres de llargada, que són explotats industrialment.

La comarca de La Selva, dins de la geografia catalana, és la comarca que té més nombre de filons de Baritina i la seva explotació data de molt antic. No és gens difícil trobar pedreres antigues de Baritina, actualment abandonades per manca de rendabilitat, així com d'altres en ple ritme d'explotació.

Agregat de cristalls en llibre obert

Cristall tubular de Baritina

Es un mineral que fàcilment se'l confon amb la Calcita. Això ha donat lloc a tota una picaresca a l'hora de pagar els cànon d'explotació i, sobretot, de transport per carretera, ja que moltes càrregues de Baritina han pagat per Calcita, el que no deixa d'ésser un frau si tenim en compte que els impostos de la Calcita són més baixos que els de la Baritina.

L'origen dels nius i dels filons de Baritina es deu a les aigües de circulació pro-

funda que la porten en dissolució i la precipiten en forats o en les escletxes que el Granit presenta en superfície. Es parla, en aquest cas, d'origen hidrotermal.

L'explotació de la Baritina es deu a la seva aplicació en el camp de la indústria. En primer lloc com a font primària per a l'obtenció del Bari, emprat posteriorment en la indústria química per a la preparació dels seus compostos. Una altra aplicació, no menys important, és la de formar part del li-

ple nou. Val a dir que tant el gust de Mossèn Bissasa, el rector, com el de tots els feligresos, era que sigués Sant Jordi el patró del temple nou, però va prevaldre la voluntat, només insinuada, del noble protector, per a què hom el posés sota l'advocació de Sant Quirze i Santa Julita. Amèn.

La roda dels segles ha fet deu torns d'aleshores ençà, però la nomenclatura antiga encara és viva. Viva i adient, perquè el mot **arbúcia** (segons el diccionari: "conjunt de brosta i brolla que es fa al bosc") sintetitza de ple allò que era el nostre bressol urbà a l'hora de la seva naixença: l'esclat del verd, del perfum, del bon aire, de

la pau i del repós, molt semblant al conjunt de meravelles que encara ens admira.

Però no em negareu que el nom sonor del jove Màrtir de Capadòcia no li hauria caigut malament. Fixeu-vos en la cadència que hauria tingut: **Sant Jordi de l'Arbúcia.**

Permeteu-me que us confessi que també jo el trobo meravellós!
Rafael Vilà

topó, un pigment blanc format a parts iguals per sulfur de zinc i per Baritina, molt emprat en la fabricació de pintures. El sulfat de Bari o Baritina, precipita i dóna lloc a una substància blanca consistent que s'empra per a donar cos al paper i a determinats teixits, així com per a poder detectar determinats òrgans del cos humà a través de les radiografies.

És molt rar que la Baritina es presenti tota sola, car la majoria de les vegades ve acompanyada de la Fluorita i de la mateixa Calcita. Moltes vegades també representa una trampa per a determinades mines de minerals metàl·lics com poden ésser la Pirita, la Calcopirita, la Galena, la Blenda i altres minerals no tan freqüents.

No és, doncs, gens estrany que els mineralogistes hi dediquin molt de temps i de medis en la seva recerca en ordre a una possible explotació de caire industrial, car la seva explotació quasi sempre resulta rendible.

German Alvarez Pérez
Catedràtic de Ciències
Naturals

T.V.

Així s'abreuja l'anomenada per mi (jo) "Caixa atòmica", el menjacocos nostre de cada dia.

Arribar la nit i asserre't davant l'aparell, és tot un mateix, com si no hi hagués res més que un moment de les desgràcies d'uns sers imaginaris, dels països llunyans. Apa, l'endemà, que si en J.R. això, que si la Pamela allò (és que avui som dimarts, saps?), que si és més dolent que fet d'encàrrec, que si està més bona que la seva mare (tu coneixes la seva mare?, doncs me n'alegro, ja que jo no tinc el gust de conèixer-los).

En fi que entres a casa cercant no-sé-què, i sempre resulta que és el no-sé-què que et cerca a tu, i jo que volia peres d'un presseguer i el podrit no me les va donar.

La tele més bona, penjada pels fustibles (ehem), de l'arbre de la Plaça, he dit! Bé vaig a veure la caixa atòmica una mica. Fins a després.

Snif

EL MEU POBLE

El meu poble és...; el meu poble és el més bonic del món. Tots, sempre, l'hem fet lleig; ens l'han fet lleig. Però continua essent el millor del món. Té cases, muntanyes, recs, rieres, peixos, arbres, ocells, i a la primavera, moltes flors. Jo sé (ho he vist a fotos, revistes, llibres, pel·lícules) que hi ha pobles més nets, més petits més grans, amb més flors, amb muntanyes més altes i amb més neu, amb més ocells i més arbres, més jardins i més nens, i pobles que toquen el mar i pobles que toquen el cel; però el meu poble continua essent el més bonic del món. En ell he nascut, he anat creixent, he fet amics, he vist ploure, nevar, fer sol; en ell he plorat, he estat feliç, he estat malalt, he après a estimar i he vist marxar gent estimada que no tornarà mai més. En el meu poble i tinc la meua vida, pares, germans, amics i una casa, que és una de les del meu poble.

I és que el meu poble és això; és el meu poble.

DISCOTECA ARBUCIES

Essent a Granada
pel juny del 1981

LA BARITINA

Per a l'economia de la casa i, especialment, en el capítol alimentari és molt important no malmetre res. El fer d'aprofitar els aliments -restes de guisats, pa sec, fruita un xic macada, etc, no vol pas dir que ens hàgim de veure condemnats a menjar, àpat darrera àpat, el mateix guisat que hem fet massa abundós o la mateixa verdura o fruita que hem comprat en excés o el pa que ja ha quedat sec. Amb un xic de fantasia i d'imaginació podem transformar els sobrats i així, enlloc d'haver de recórrer a la disciplina per tal d'acabar-nos les restes, sense ganes i il·lusió, redifrutarem menjant-ho amb un altre aspecte i un altre gust.

El pa és una de les restes que més poden aprofitar-se i que més variacions salades o dolces admeten. De manera que no el llencem ni que sigui a les gallines i disfrutem-lo!

Croquetes de pa

Ingredients: pa sec, formatge ratllat (abundós), julivert trinxat (dues o tres cullerades soperes), pebre negre en pols, 1 o 2 ous (per lligar la pasta) i oli.

Remullar el pa sec amb aigua. Un cop ben remullat escórrer-lo bé i passar-lo pel passapurés. Barrejar-hi el formatge, el julivert, el pebre i els ous batuts. Remenar-ho bé fent que quedi una pasta espessa. Formar les croquetes i fregir-les (sense arrebossar-les) en l'oli ben calent. Poden servir-se com a acompanyament o bé soles o amb salsa de tomàquet.

"Migas" de Terol

Ingredients: Pa sec tallat a trossets (com avellanes), alls, pernil (un xic gras i també tallat a trossets),

oli i raïm.

El dia abans d'utilitzar-ho, preparem els trossets de pa sec damunt d'un drap net i els ruixarem amb aigua mentre els remenem per tal que s'humitegin per un igual. Els embolicarem a fi de què conservin l'humiditat i els guardarem per al dia següent. L'endemà en una cassola de terra o en una paella i amb l'oli ben calent fregirem els alls. Treurem els alls quan aquests estiguin gairebé cremats i a les hores hi tirarem les "migas", totes d'una vegada. Les remanarem durant 12 o 15 minuts afegint-hi el pernil tallat a quadrets a última hora. Quan les "migas" estiguin daurades les servirem ben calentes a la taula acompanyades de grans de raïm.

Pudding de prunes

Ingredients: 500 gr. de prunes (millor sense pinyols), 250 gr. de pa sec, 1 l. de llet, 4 ous, 100 gr. de sucre, vainilla en pols, 30 gr. de manteca i 2 cullerades de rom.

Remullar les prunes durant

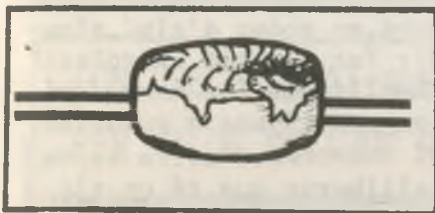

2 hores en aigua tèbia. Treure'ls-hi els pinyols. Tallar el pa a llesques. Fer bullir la llet amb el sucre i la vainilla i abocar-la ben calenta damunt el pa. Deixar-lo inflar durant 10 minuts i després, desfer-ho amb el mixer o bé amb una forquilla, afegir-hi els ous ba-

tuts, donar-li una altra remenada i afegir-hi les prunes i el rom. Untar una plata que vagi al forn amb la mantega i omplir-la amb la massa. Fer-ho coure a forn mig fort, aproximadament 1 hora. Es pot servir sol o acompanyat de crema (una crema un xic clara).

Pastís de poma

Ingredients: pa sec, pomes, llet, sucre, ous, panses, rom, canyella en pols i pela de llimona ratllada.

Posar el pa sec a remullar en la llet calenta. Escórrer-ho bé i desfer-lo amb una forquilla. Afegir-hi el sucre, els ous batuts, la canyella en pols, la pela de llimona ratllada i les panses (prèviament remullades en el rom). Remenar la massa resultant i incorporar-hi les pomes, pelades, sense el cor i tallades ben fines. Barrejar-ho bé tot i ficar-ho dins un motlle encaramelat. Coure-ho al bany-maria dintre el forn, fins que, clavant-hi una punta de ganivet, la fulla surti neta.

Mercè Grau

LLIBRERIA

el pont

Pont, 3. Arbúcies

BAR RALLYE

F. CAMPRDON, 101

TELF. 86 0119 ARBÚCIES

CAIXA D'ESTALVIS
PROVINCIAL

DE GIRONA

EL LLENGUATGE POPULAR

INCORRECTE	CORRECTE
Llençadera.....	Llançadora
Llanto.....	Plor, plany
Llaveró.....	Clauer
Llenasso.....	Ple de gom a gom
Lletrero.....	Rètol, cartell
Llimpiar.....	Netegar
Lliurar.....	Alliberar, lliurar
Llogic.....	Lògic
Llomillo.....	Llom de porc
Lograr.....	Aconseguir, assolir
Luego.....	Tot seguit, aviat, després
Lujo.....	Luxe
Maco.....	Bonic, bufó
Magullar.....	Masegar, macar
Maceta.....	Test
Madrugar.....	Matinar, matinejar
Malograr.....	Malmetre, malmenar
Manzanilla.....	Camamilla
Mandato.....	Mandat, manament
Mando.....	Comandament

Ple. Per a indicar que un local, una plaça, un camp de futbol, són completament plens, en català tenim, entre altres recursos, l'expressió **ple de gom a gom**. Altres expressions com ara **ple a vessar**, **ple com un ou**, tenen un sentit més general, però poden aplicar-se també als locals o llocs de reunió de masses de gent.

Lliurar. En català el verb **lliurar** vol dir posar en mans, en poder d'algú, alguna cosa, és a dir fer donació. Exemples: *Encara no ens ha lliurat les mercaderies que li hem comprat. Aquesta quantitat la lliurarem al tresorer.* D'altra banda tenim el verb **alliberar** que té un significat diferent: Fer que algú esdevingui lliure; salvar algú de mals perills, etc. Exemples: *Alliberar un esclau, un presoner. Alliberar un poble. Alliberar-se dels enemics.*

Luego. Aquest castellanisme s'ha de substituir per: **tot seguit, aviat, més tard, de seguida**, etc. D'altra banda hi ha l'expressió "desde luego" que s'ha de substituir per **no cal dir-ho, sens dubte** etc. Finalment tenim també l'expressió incorrecta "hasta luego" que cal substituir per **fins després**.

Mandato. Per a substituir aquest castellanisme, cal tenir en compte quan parlem del **manament**, és a dir de l'acció de manar o bé l'efecte mateix de manar. Exemples: *No obeeixen el manament de llur senyor.* D'altra banda tenim el **mandat** que és l'acte pel qual una persona dóna a una altra el poder d'obrar en nom seu. També significa l'ordre o prescrit que un superior imposa als seus inferiors.

Josep Auledas

 **hostal
Torres**

c/ F. CAMPRÒDEN, 14
Telèfon 86.00.42 - ARBÚCIES

CANSAIADERIA

Anna M.ª Ballús

F. Camprodon, 6 ARBÚCIES

CAIXA DE PENSIONS "la Caixa"

GENT D'ARBÚCIES

GENT D'ASTÚCIES

CONCURS PREMIAT AMB LLIBRES
PER VALOR DE 1000 PESSETES

CONCURS Nº 26

SABEU QUINES SÓN LES RESPOSTES

CORRECTES?

1. El 14 d'abril de 1931 va ésser proclamada la República des del balcó de l'Ajuntament de Barcelona pel polític... Francesc Cambó, Lluís Companys, Francesc Macià.
2. A quina població catalana se celebra el tradicional **Mercat del Ram**?
Vic, Manresa, Berga
3. L'obra de teatre **Seny i amor, amo i senyor** és inspirada i escrita en la nostra vila l'any 1925, i fou el més important dels seus èxits, de l'autor...
Santiago Rusiñol, Avel·lí Artís, Ignasi Iglésies
4. És tradició per la diada de Sant Jordi, de regalar un llibre i...
un lliri, una rosa, un clavell

5. Quin poble és el de la fotografia?

Envieu les respostes a PERXADA d'Arbúcies o porteu-les a l'oficina de La Caixa o a la Biblioteca.

Teniu temps fins al 30 d'abril. Les respostes correctes seran sortejades i el mes vinent publicarem la solució i el nom del guanyador.

SOLUCIÓ CONCURS Nº 24

1. Caterina Albert
2. Les Agudes
3. Antoni Gaudí
4. Lluís Torres
5. Can Xacris

GUANYADOR

Ferran Pujadas i Tort
M. Sant Joan
Blanes

Foto Martí Plana

Hem fet aquest recull de notícies curtes, publicades a la revista "el baix Montseny", l'abril de l'any 1929.

Ens agradaria que les llegissiu amb detall, i hi veureu una part de la nostra història; la d'Arbúcies.

PERIODIC ARBUCIENC

Subscripció anual: 3 pessetes

Redacció: Pietat, 19

ESPORTS

FUTBOL

Dia 3 Març	«Calella F. C.» 1	«C. D. Arbúcies» 2
Dia 10	«Breda F. C.» 0	«C. D. Arbúcies» 7
Dia 17	«C. D. Banes» 6	«C. D. Arbúcies» 1
Dia 31	«U. D. Girona» 0	«C. D. Arbúcies» 1
(Selecció)		
Dia 1 d'Abril	«U. D. Girona» 5	«C. D. Arbúcies» 4

Tots els partits han sigut jugats en el camp local.

SPORTMAN

DE SOCIETAT

—En la nostra església parroquial, el dia 11, tingué lloc l'enllaç matrimonial d'En Lluis Estanyol i Na Josepa Pagès.

—També s'emmaridàren el dia 23 N'Isidre Busquets Riera i N'Esperança Albó Vallicrosa

—Des de l'últim nombre que publicàrem, han rebut el Sant Baptisme; Jacint Cortada Taberner, Joan Garriga Canaleta, Ramon i Rosa Serra Borrell i Montserrat Ribas Tura.

NOVES

—La segona setmana de març, aprofitant l'avinentsa de no haver-hi ningú a la casa, entràren lladres a can Callís i a Plá de Perés.

—La nit del 7 de març va calar-se foc a la targa. Les grans proporcions, que prengué de primer antuvi, feren inútil tot esforç per a apagar-lo.

—El deure ineludible del servei militar, ha allunyat de nosaltres al nostre dilectíssim company de tasques en Rafel Vilá. Només ell, que ha pogut entreveure tot l'afecte que nosaltres li tenim, podrà endevinar el sentiment que son acomiadament ens ha causat. Sortosament s'ha quedat a Barcelona i des d'ailà esperem que continuarà donant-nos la seva valuosaa cooperació.

—La Guardia Civil detingué en la nostra població, a Jaume Vilardell Bosch, autor de varis robaments, que s'havia escapat de la presó de Barcelona.

—El dia de Pasqua, a la tarda, la cobla «L'Arbucienca» tocà una sessió de sardanes en el local de la societat «Renaixement Arbucienca», que foren concorregudíssimes.

—Per manament superior han suspés el servei uns dies, els autotòbils Vermells.

Es ven la casa del carrer de Camprodón, 36, composta de planta baixa, dos pisos i golfes.
(Lliure de cens)

Per a informes dirigir-se a
R. Masferrer Sauri

RELIGIOSES

—Amb un ple a vessar, la diada del Ram es feu la tradicional benedicció, en la nostra església Parroquial.

—Els dies 15 i 18 respectivament tingué lloc la Comunió privada dels nens i nenes d'aquesta parròquia.

CANVI DE PRESIDENT I... MARXA TRIOMFAL

En Jordi Massaguer s'ha fet càrrec provisionalment de la presidència del futbol arbucienc després de "l'esperada" dimissió d'en Ricard Canals. Mil·lor no li poden anar les coses al futbol local, però sembla que el nou president ens ha donat sort, car dels últims deu punts disputats, set han caigut al sarró arbucienc i amb tota justícia. La temporada 81-82 és de les més brillants que ha portat el club local al llarg de molts anys, sobretot en els partits de camp contrari.

Jaume Sureda

FUTBOL D'EMPRESES

L'Independent s'ha classificat en tercer lloc i l'At. Montseny en el quart; en el III Campionat d'Empreses Baix Montseny disputat darrerament. No podem pas dir que aquests dos equips hagin tingut una lluada participació, però sí que es podia millorar.

ALEVIN ESCOLAR "B"

Arbúcies, 1 - Sarrià, 3
Arbúcies, 0 - Penya-Sport, 4
Llagostera, 5 - Arbúcies, 1
Arbúcies, 0 - Salt, 10

PRIMERA CATEGORIA REGIONAL

RESULTATS

Guíxols, 1 - Arbúcies, 2
Arbúcies, 2 - Hostalric, 3
Anglès, 0 - Arbúcies, 0
Arbúcies, 2 - Adrianenc, 1
Artiguense, 1 - Arbúcies, 4

CLASSIFICACIÓ

1. Viloví	35 punts
2. Farners	35
3. Premià	33
6. Arbúcies	28

JOVENÍVOLS

Farners, 1 - Arbúcies, 4
Arbúcies, 0 - Viloví, 1
Tossa, 3 - Arbúcies, 2
Arbúcies, 4 - Llagostera, 0
Guíxols, 1 - Arbúcies, 4

Tot i havent perdut dos partits i seguits, els juvenils locals mantenen amb autoritat i disciplina el primer lloc de la classificació.

INFANTILS

Bell-Lloc, 3 - Arbúcies, 5
Arbúcies, 4 - Montessori, 1
Arbúcies, 1 - Coma-Cros, 0

ALEVINS

Arbúcies, 3 - Hostalric, 2
Sant Hilari, 2 - Arbúcies, 2
Arbúcies, 4 - Llagostera, 1
Vidreres, 3 - Arbúcies, 3
Arbúcies, 4 - Breda, 4

BENIAMINS

Arbúcies, 2 - Maristes, 2
Arbúcies, 2 - La Salle, 5

ALEVIN ESCOLAR "A"

Sant Hilari, 1 - Arbúcies, 11
Olot, 4 - Arbúcies, 5
Arbúcies, 3 - Maristes, 0
Font Pólvera, 2 - Arbúcies, 5
Arbúcies, 2 - Bescanó, 1

breu

Nota de l'Associació Pro-Deficients Montseny-Guilleries. Donem les gràcies a l'Agrupació d'Art Teatral de la Vila per l'aportació de trenta mil pessetes (30.000.-) obtingudes de llurs representacions de l'obra **Terra Baixa**.

Xerrada. "La dona i la literatura" a càrrec de Teresa Pàmies. Dia 30 a 2/4 de 10 a la Gabella.

Exposició d'en Martí Pey a la Gabella del dia 29 d'abril al 10 de maig "Els Proverbis d'en Bruegel".

FETS

FEBRER

Baptismes

Jordi Tarrés i Martin
Clara Ribera i Dalmases
Agnes Perez i Pardo

Defuncions

Joan Mas i Planas
Jordi Massaguer i Busquets
Joan Babbi i Rabionet
Joan Ferrer i Garcia

MARÇ

Defuncions

Maria Ferran i Gomez
Teodor Costa i Baró
Josep Valls i Masó

Casaments

Lluís Vallicrosa i Xampeny
- Maria Massaguer i Taberner

11^è CAMPIONAT DE BILLAR LOCAL

Foto Josme

Com se sol fer cada any, s'ha celebrat en el Bar Mariner l'11^è Campionat de Billar Local, que enguany a comptat amb una nodrida participació que l'ha enriquit més que mai.

El campionat -que fou seguit per gran quantitat d'aficionats- es disputa per parelles i individualment i va ésser molt ric amb premis, gràcies a la col.laboració

del Bar Mariner, BIM, Escola Formació Professional, F. Josme, Sant Miquel, Letona, Carbòniques Arbucienques, Auto-Escola Claret, Banesto, Frigo, Colonials Prat, Bodegas Costa, Cafès Garza i Sweppes.

CLASSIFICACIONS FINALS

Per parelles:

1er grup: 1er Obiols-Pastells
2a; Juncà-Comas
2on grup: 1er Cornet-Robau

2on Vilà-Carcel
3er grup: 1er Cebrian-Martínez
2on Guerrero-Martínez

Individuals:

1er grup: 1er J. Ribera
2on LÍ. Ribera
2on grup: 1er Carcel
2on Sánchez
3er grup: 1er Cebrian
2on Martínez

**BAR
EL CENTRE**

F. Camprodon 32
ARBÚCIES

**HOSTAL PARC
CUINA CATALANA**

Dasseig Mr. A. Setras
TELF. 86.00.87 - ARBÚCIES

L'ESQUÍ DE MUNTANYA

Aquesta modalitat d'esquí, segurament és desconeguda per molts de vosaltres, ja que no sol sortir a la televisió.

Bé, procurarem explicar una mica com és aquest esport. Consisteix en fer servir els esquís, tant per baixar com per pujar, ja que si anéssim a fer algun cim quan està cobert de neu, caminant amb les botes i la motxilla, ens trobaríem que quedaríem colgats de neu, fins al turmell, al genoll, a la cintura, a l'aixel·la, etc..., segons les condicions de la neu, cosa que solucionem amb els esquís perquè la llargada i l'amplada serveix perquè el pes quedi més repartit i així no ens ensorrem.

Les fixacions d'aquests esquís també són diferents ja que tenen una postura fixa pel descens i una altra que permet aixecar la part del taló, per tal de poder caminar amb més facilitat. Quan es tracta de pujar, es posen unes **pellis de foca artificials** a sota els esquís, que priven que rellisquin endarrera i permeten que llisquin endavant, com les escates dels peixos.

Núria Puigmal

Aquesta és una de les sortides amb esquís que porten més de cap als qui s'inicien en aquesta modalitat; per això nosaltres també vàrem escollir aquest trajecte per estrenar-nos, ja que la dificultat no és molta, i el desnivell força acceptable. Mil metres, des del Santuari de Núria, al cim del

Puigmal, que és el més alt de les comarques gironines, amb quasi tres mil metres d'alçada.

La pujada no és molt atractiva, que diguem, ja que sempre anem pel mig d'una vall que forma el riu Freser, acabant al peu del pluviòmetre, que trobem just a sota del cim, del qual ens deuen separar uns 250 m. de desnivell, essent aquest tros el d'un grau de desnivell més fort, però amb els ànims engriscats el superem, pas per pas, fins al cim del Puigmal, des d'on podem gaudir d'una vista acollonant, la Cerdanya, la Tossa, el Cardí, el Pedra, el Nou Creus, el Montseny, etc.

Després de mirar i remirar tot el que ens envolta i menjar una mica, treiem les pellis dels esquís i ens

els posem per fer el descens. La neu està en bones condicions, però tots pensem que algun o altre capgirell serà inevitable, ja que sempre trobes clapes on la neu està glaçada, sopa, pols, etc., i això sí t'agafa per sorpresa, et descontrola els esquís i, si no tens una certa experiència i un nivell d'esquí molt elevat, **patum** ja ets de cul a terra, i, si la neu és pols, surts enfarinat com un bunyol. Mentre els altres riuen, tu t'espolses la neu i te'ls mires pensant "ja caureu, ja", i així anem baixant fins el lloc de sortida. Després de menjar i beure una mica, tot parlant de com ens ha anat la sortida, agafarem els traus i fins una altra.

PLANXA i PINTURA • SERVEI DE GRUA

J. VALLMAJÓ

Carretera HOSTALRIC-
ARBÚCIES, Km. 14,300

TELF. 86.04.92

ARBÚCIES (Girona)

LLEGIU
PERXADA